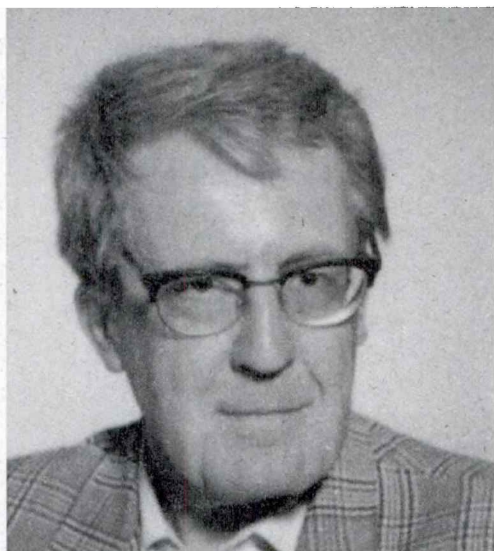

celona), *Hispania* (Madrid), *Espacio, Tiempo y Forma* (Madrid), *Studia Zamorensia* (Zamora) i *Studia Historica. Historica Medieval* (Salamanca), que també ha dirigit.

És membre corresponent de la Reial Acadèmia de la Història i, des de l'any 1990, president del Centre d'Estudis Salmantins, vinculat al Consell Superior d'Investigacions Científiques a través de la Confederació Espanyola de Centres d'Estudis Locals.

És membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans des del 16 de desembre de 1996.

Michel Zimmermann

Nat a Villefranche-sur-Saône (França) el 1937.

Llicenciat en història (1959) per la Universitat de Lió, el 1992 obtingué el doctorat d'Estat per la Universitat de Tolosa amb la tesi *Écrire et lire en Catalogne du IXe au XIIe siècle*. Fou assistent d'història medieval a la Sorbona del 1967 al 1971 i visqué a Barcelona del 1971 al 1974 com a becari de la Casa de Velázquez de Madrid. El 1983 passà a ser *maître-assistant* a la Sorbona. Ha treballat també al Centre Nacional de Recerca Científica, amb seu a París. És professor de «primera classe» d'història medieval de la Universitat de Versalles des del 1993.

El seu interès constant per la història de Catalunya, especialment pel període comtal, li ve dels seus mestres catalanòfils, P. Wolf i P. Bonassie, membres corresponents també de l'Institut. Amb ells, Zimmermann continua l'escola d'historiadors de Catalunya, que es pot anomenar de Tolosa. Aquest fet l'ha portat a tornar sovint a Barcelona i a d'altres ciutats del nostre país, on ha fet recerca en els arxius i ha escrutat les fonts historiogràfiques i les obres dels nostres investigadors més recents.

És autor d'uns trenta treballs de temàtica específica catalana, en els quals ha tractat de qüestions referents a historiografia, cronologia, diplomàtica, antroponímia, vocabulari i costums feudals, pensament polític, cultura escrita i estaments socials i religiosos. Sovint, ha revisat les teories o hipòtesis anteriors sobre temes molt concrets. El 1982 publicà en català sis d'aquests estudis en un volum titulat *En els orígens de Catalunya. Emancipació política i afirmació cultural*.

Intervingué en l'organització del col·loqui internacional sobre «Hug Capet 987-1987. La France de l'an mil», sobretot en les sessions de Barcelona, celebrades el juliol del 1987. També ha intervingut en l'obra *Catalunya i França meridional a l'entorn de l'an mil* (1991), on ha escrit dos capítols importants. Dels col·loquis sobre Hug Capet en sorgí el recull *Les sociétés méridionales autour de l'an mil. Répertoire des sources et documents commentés*, del

qual fou coordinador, a part de recollir, en més de cent pàgines, els exemples catalans amb text llatí, versió francesa i comentari, apte per a ambients universitaris i de recerca.

És membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans des del 16 de desembre de 1996.

Georges Fabre

Nat a Tarba (Gascunya) el 1939. La seva família és originària de Ribesaltes.

Cursà els estudis superiors a Bordeus, on defensà la seva tesi de doctor d'Estat el 1977. Actualment, és professor d'història romana a la Universitat de Pau i president de l'associació francesa de professors d'aquesta matèria.

El seu terreny fort d'estudi i de recerca científica ha estat sempre el món romà. La temàtica del seu interès s'estén als aspectes històrics i arqueològics dels països de l'arc occidental de la Mediterrània; és a dir, les províncies romanes d'Aquitània (Guiena), de Provença i Narbonesa i, en particular, les de la península Ibèrica, amb les d'Hispania, de Lusitània i de Gallècia. Especialment, però, s'ha dedicat a la província Tarraconense.

Molts dels seus llibres i articles tracten de temes d'història social, de demografia i de prosopografia, sobretot dels esclaus i dels lliberts des de l'època republicana. La seva recerca sobre els Pirineus en general a l'època imperial, especialment la seva *Carta arqueològica* de la regió, són elements de referència obligada per als nostres estudiosos.

Per fer-nos càrrec de la importància que ha donat a les inscripcions romanes de Catalunya, citarem les ciutats i les comarques estudiades i de les quals ha editat l'epigrafia. Després de publicar —sovint en col·laboració amb investigadors nostres— les inscripcions de Terrassa, Rubí i Sabadell, treballà una síntesi sobre la religiositat romana del Vallès. Vingueren després les inscripcions del Maresme; especialment, insistí en les de Mataró. Ha fet incursions a Igualada, capital de l'Anoia, i als epígrafs romans del pont del Diable de Martorell. També ha estudiat les inscripcions del Bages i les d'Isona.

El seu esforç més important, però, ha estat reunir en tres volums les *Inscriptions romaines de la Catalogne*. Aquests volums han estat treballats juntament amb Marc Mayer i Isabel Rodà i s'han publicat en col·laboració amb l'Institut. El volum I comprèn les inscripcions de Barcelona fora ciutat; el II, les de Lleida, i el III, les de Girona. El volum IV, referent a les de Barcelona ciutat, es troba en curs de publicació. En aquesta obra, Fabre ha distingit les inscripcions autèntiques de les falsificacions i ha separat també les que han vingut a Catalunya des de fora.